

Borgå stad
Utbildningsanordnarens elevvårdsplan
Förskoleundervisning och grundläggande utbildning
1.8.2023

Denna plan ersätter avsnitten om elevvård i förskoleundervisningens läroplan och i läroplanen för den grundläggande utbildningen. Borgå har en separat studerandevårdsplan för gymnasieutbildningen.

I denna plan används begreppen elevvård, elev, skola och utbildningsanordnare.

Denna plan fogas till välfärdsplanen för barn och unga.

Vissa delar av planen uppdateras årligen.

Kommenterad [GK1]: Tämä kohta on käännetty viitemateriaalin mukaisesti ja poikkeaa siksi hieman lähtötekstistä.

Innehållsförteckning

Definition av elevvård och centrala principer	5
Genomförande och uppföljning av elevvården på utbildningsanordnarnivå.....	7
1. Uppskattning av det totala behovet av elevvård och tillgängliga elevvårdstjänster – avsnitt som uppdateras årligen	8
Uppskattning av tillgängliga elevvårdstjänster	9
2. Skol- och förskolegemenskapens åtgärder för att främja den gemensamma elevvården	10
De skolspecifika elevvårdsgruppernas ledning, sammansättning och verksamhetsätt	13
Om förebyggande av frånvaro, systematisk uppföljning av frånvaro och ingripande i frånvaro föreskrivs i kapitel 5.1.....	14
Förebyggande av användningen av tobaksprodukter och andra rusmedel samt ingripande i användningen.....	15
Omhändertagande av tobaksprodukter och rusmedel	17
Rutinerna och de centrala resultaten för uppföljningarna av elevernas välbefinnande, hälsa och trygghet samt välbefinnandet, hälsan och tryggheten inom skolegemenskapen	18
Samarbete och praxis vid inspektioner av hälsa och trygghet i skolmiljön samt skolegemenskapens välfärd	19
Inspektionen genomförs som sektorsövergripande samarbete.....	19
En undersökning av om läroanstalten är sund, trygg och välmående utförs i samarbete med olika myndigheter och andra aktörer (förordningen 338/2011). Flera olika myndigheter ansvarar för den. Samarbetet förutsätter fungerande strukturer samt gemensam överenskommelse om tillvägagångssätt och ansvar.....	19
3. Åtgärder för att tillhandahålla de stödinsatser som behövs (individuell elevvård) 21	
Hänvisning av eleven till elevvårdstjänster (skolhälsovård, kurators- och psykologtjänster)	21
Sammansättning av en sektorsövergripande expertgrupp till stöd för en enskild elev, inhämtande av samtycke och deltagande i arbetet.....	21
Utarbetande och förvaring av elevvårdsjournaler samt utnämning av en ansvarsperson för utbildningsanordnarens elevvårdsregister	22
Anordnandet av nödvändig elevvård i samband med en disciplinär åtgärd eller att eleven förvägras att delta i undervisning	22
Förfaringsätten i skolan (inklusive inhämtande av samtycke) för lärarens bedömning av hur eleven mår och klarar sig i skolan vid den omfattande hälsoundersökningen i årskurs 1, 5 och 8	23
Rutinerna för att meddela om specialdiet eller medicinering för eleven under skoldagen.....	23
4. Samarbetet med eleverna och deras familjer samt personalen i skolan och andra aktörer som stöder elevernas välbefinnande	25
Elevernas, vårdnadshavarnas, undervisningsväsendets personals och elevvårdstjänsternas personals deltagande i utarbetandet av utbildningsanordnarens elevvårdsplan och genomförandet av den gemensamma elevvården.....	25

Inskolning av skolans undervisningspersonal och den övriga personalen och säkerställande av den kompetens som behövs inom den gemensamma elevvården	25
Det sektorsövergripande samarbetet inom elevvården i samband med intensifierat och särskilt stöd, flexibel grundläggande utbildning och sjukhusundervisning.....	25
Samarbetet med andra aktörer som stöder elevernas välbefinnande, såsom ungdomsarbetet, barnskyddet, specialsjukvården och polisen.....	26
Praxis för hur eleverna, vårdnadshavarna, personalen och samarbetspartnerna informeras om principerna för och verksamheten inom den gemensamma och individuella elevvården	27
Planer för hur eleverna ska skyddas mot våld, mobbning och trakasserier.....	29
Plan för hur eleverna ska skyddas mot våld.....	30
Plan för hur eleverna ska skyddas mot mobbning	31
Plan för hur eleverna ska skyddas mot trakasserier	33
Planer för hur eleverna ska skyddas mot våld, mobbning och trakasserier i förskoleundervisningen	35
Plan för hur eleverna ska skyddas mot våld inom förskoleundervisningen	35
Plan för hur eleverna ska skyddas mot mobbning inom förskoleundervisningen	36
Plan för hur eleverna ska skyddas mot trakasserier inom förskoleundervisningen.....	37
Krisplan (plan för kriser, hot och faror)	39
Krisplan (plan för kriser, hot och faror) i förskoleundervisningen	42

Definition av elevvård och centrala principer

Elevvård innebär att främja och upprätthålla elevens studieförmåga, goda psykiska och fysiska hälsa, sociala välbefinnande och verksamhet som ökar förutsättningarna för dessa i skolan. Elevvården ska ordnas som systematiskt samarbete mellan undervisningsväsendet och välfärdsområdet och eleverna och deras vårdnadshavare samt vid behov andra samarbetspartner.

Elevvården genomförs som förebyggande, gemensamt arbete som stöder hela skolgemenskapen. Eleverna har dessutom lagstadgad rätt till individuell elevvård och behövliga elevvårdstjänster inom välfärdsområdet.

Elevvårdsarbetet grundar sig på konfidentialitet, ett respektfullt förhållningssätt till eleven och vårdnadshavaren samt stöd för deras delaktighet. **Elevvården är en gemensam uppgift för alla vuxna som arbetar i skolgemenskapen.** Elevvårdsarbetet ska utgå från barnets bästa.

Målet för elevvården i Borgå är att

- främja elevens lärande, psykiska och fysiska hälsa samt sociala välbefinnande
- främja elevens delaktighet
- förebygga problem och marginalisering
- främja välbefinnandet i skolan och i studiemiljön, en sund, trygg och tillgänglig skola och studiemiljö, gemensam verksamhet samt samarbetet mellan hemmet och skolan
- säkerställa tidigt stöd som är lättillgängligt
- stödja individen genom att utveckla gemenskapen
- stödja lärarnas och den övriga undervisningspersonalens arbete.

Elevvårdstjänsterna omfattar skolhälsovårdstjänster samt kurators- och psykologtjänster. Eleven kan söka sig till tjänsterna på eget initiativ eller hänvisas dit på initiativ av hans vårdnadshavare, en lärare, elevvårdsexpert eller samarbetspartner. Elevvårdens anställda stöder eleverna och deras familjer genom att träffa elever, erbjuda rådgivning och handledning för familjer, konsultera skolans personal och delta i elevvårdsarbetet som främjar klassernas och hela skolgemenskapens välbefinnande. Elevvårdsexperterna samarbetar med aktörerna inom social- och hälsovårdstjänsterna och hänvisar vid behov elever till ytterligare stöd.

En hälsovårdare är skolgemenskapens expert på främjande av hälsa. Hälsovårdaren ger hälsorådgivning, utför hälsoundersökningar för elever enligt årskurs i enlighet med planen för skolhälsovård samt ger första hjälpen och hänvisar vid behov elever som plötsligt insjuknat under skoldagen till vård.

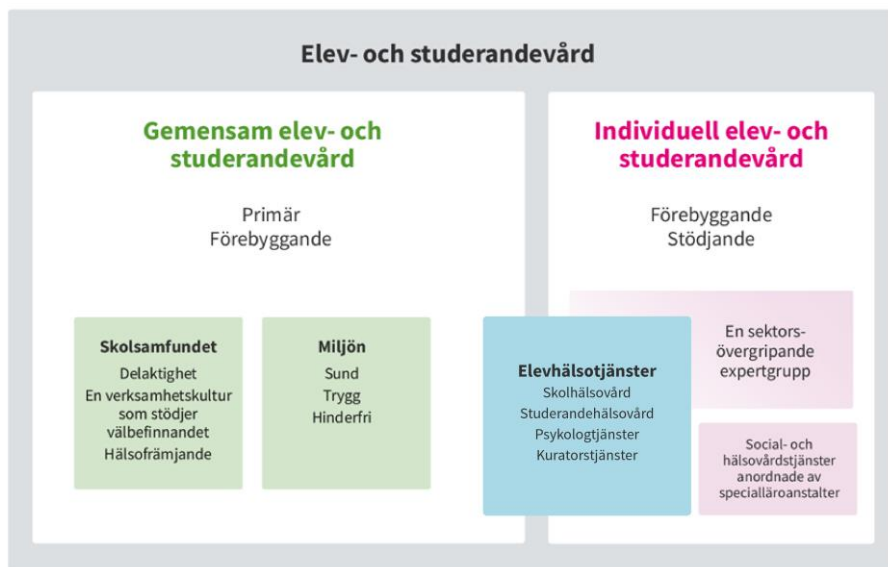
Hälsovårdstjänsterna för barn inom **förskoleundervisningen** hör till barnrådgivningen.

En läkare är en medicinsk expert och är arbetspar för skolans hälsovårdare. Läkaren planerar och utför omfattande hälsoundersökningar samt behövliga uppföljningsbesök tillsammans med hälsovårdaren. Läkaren hänvisar också elever till tilläggsundersökningar enligt behov och gör remisser till fortsatt vård.

En kurator är en expert inom den sociala sektorn som arbetar i skolan. I kurators arbete ingår att lyfta fram utmaningar och möjligheter som hänför sig till elevernas skolgång och välbefinnande och att bedöma behovet av psykosocialt stöd. Kuratorn erbjuder eleverna och deras närstående stöd och handledning bland annat i frågor som gäller beteende, sociala relationer, känsloliv, familjesituation och fritid. Vid behov ber kuratorn tillsammans med eleven och vårdnadshavarna stöd av andra aktörer eller rekommenderar tjänster utanför skolan.

En psykolog är skolgemenskapens expert på psykologiska frågor och för med sig psykologisk kompetens i skolans vardag genom att erbjuda bedömnings-, konsultations- och

rådgivningstjänster. En stor del av klientarbetet anknyter till inlärningssvårigheter, problem med uppmärksamhet och arbetsätt eller utmaningar i känslolivet. Målet är att öka elevernas, vårdnadshavarnas och lärarnas kännedom om och helhetsbild av situationen samt hjälpa dem att planera och vidta behövliga stödåtgärder.

Sektorsövergripande elevvårdsgrupper och -planer

- Regional samarbetsgrupp för elevvård
- Regional elevvårdsplan → Bifogas till den regionala välfärdsplanen för barn och unga
- Utbildningsanordnarens styrgrupp för elevvård
- Utbildningsanordnarens elevvårdsplan → Bifogas till kommunens välfärdsplan för barn och unga
- Skol-/dagemsspecifik gemensam elevvårdsgrupp
- Sektorsövergripande expertgrupp
- Elevvårdsjournal/-register

Genomförande och uppföljning av elevvården på utbildningsanordnarnivå

Utbildningsanordnarens styrgrupp för elevvården

Utbildningsanordnaren ska utse en sektorsövergripande styrgrupp för elevvården. Styrgruppen ansvarar för den **allmänna planeringen, utvecklingen, styrningen och utvärderingen av samt informationen om** den anordnarspecifika elevvården. Utbildningsanordnarens styrgrupp för elevvården i Borgå består av sakkunniga. Styrgruppen kallar direktören för småbarnspedagogiken, direktörerna för den finskspråkiga och svenskspråkiga grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen samt vid behov representanter för olika nätverk och yrkesgrupper till sina möten. Styrgruppen ser också till att eleverna, studerandena och vårdnadshavarna engageras i verksamheten.

Ordföranden för styrgruppen för elevvård är utvecklingschefen för växande och lärande. Gruppens medlemmar är den finskspråkiga och den svenskspråkiga områdesrektorn för stöd för lärande, småbarnspedagogikens servicechef för barnets stöd samt Borgå stads välfärdskoordinator. Dessutom har Östra Nylands välfärdsområde utsett den ledande skolkuratorn, den ledande skolpsykologen och den som ansvarar för skolhälsovården som medlemmar.

Gruppens ordförande, utvecklingschefen för växande och lärande, har utsetts som representant i Östra Nylands välfärdsområdes regionala samarbetsgrupp för elevvård.

Sektorsövergripande elevvårdsgrupper och -planer

- Regional samarbetsgrupp för elevvård
- Regional elevvårdsplan → Bifogas till den regionala välfärdsplanen för barn och unga
- Utbildningsanordnarens styrgrupp för elevvård
- Utbildningsanordnarens elevvårdsplan → Bifogas till kommunens välfärdsplan för barn och unga
- Skol-/daghemsspecifik gemensam elevvårdsgrupp
- Sektorsövergripande expertgrupp
- Elevvårdsjournal/-register

1. Uppskattning av det totala behovet av elevvård och tillgängliga elevvårdstjänster – avsnitt som uppdateras årligen

För uppskattningen av det totala behovet av elevvård och tillgängliga elevvårdstjänster (skolhälsovård samt kurators- och psykologtjänster) sammanställs uppgifter för varje skola och förskoleenhet. Uppgifterna anges i årsverken för elevvårdstjänsternas personal. Med uppskattningen säkerställs elevvårdstjänsternas tillräcklighet med beaktande av elevernas behov och behoven inom skolgemenskapen, genomförandet av hälsoundersökningar och förverkligandet av personaldimensioneringen samt anordnandet av tjänsterna inom lagstadgad tid.

Uppskattning av det totala behovet av elevvård

I uppskattningen av det totala behovet av elevvård ingår de nödvändiga resurserna för den individuella och den gemensamma elevvården samt för samarbetet inom elevvården. Skolornas gemensamma elevvårdsgrupper diskuterar tillräckligheten av resurserna för det pågående året och behovet för nästa läsår i enlighet med tabellen nedan.

Elevvårdens aktör/tjänst	A) Nuvarande resurser, helhetssituation i årsverken (årsv.) 1 dag = 0,2 100 % arbetstid = 1	B) Uppskattning av de nuvarande resursernas tillräcklighet: – möten med individen – sektorsövergripande individuella arbetsgrupper – lagstadgade (såsom kontroller)	C) Uppskattning av de nuvarande resursernas tillräcklighet : Gemensamt elevvårdsarbete – möten – gemensam utveckling	D) Uppskattning av de nuvarande resursernas tillräcklighet : Annat samarbete – i frågor som gäller pedagogiskt stöd – samarbete med vårdnadshavare – konsultationer	E) Uppskattning; det totala behovet av resurser i årsverken (årsv.)
Skolkurator					
Skolpsykolog					
Skolhälsovårdare					
- Observationer:					
Skolläkare					
- Observationer:					
Andra eventuella?					
-					
Skolans särdrag					

I utbildningsanordnarens elevvårdsplan anges det ovan nämnda totala behovet av elevvårdstjänster i årsverken. Denna är en skolspecifik tabell, vars uppgifter sammanställs i en gemensam tabell. Antalet elever totalt, antalet elever inom intensifierat och särskilt stöd samt antalet S2-elever räknas inom förvaltningen.

Vid utbildningsanordnarens samlade uppskattning utnyttjas på ett mångsidigt sätt lokal uppföljningsinformation om barnens och de ungas hälsa, välbefinnande och levnadsförhållanden, som även samlats in av eleverna och vårdnadshavarna, undervisningspersonalen och elevvårdstjänsternas personal.

Uppskattning av servicebehovet inför läsåret 2023-2024 (som årsverken)

Utbildningsform	Elevantal	Intensifierat stöd	Särskilt stöd	Finska/svenska som andraspråk	Behov kurator	Behov psykolog	Behov skolhälsovård	Behov skolläkare
Esiopetus suom.	292	50	6	51	0.5	0.4	rådgivningsbyrå	rådgivningsbyrå
Esiopetus ruots.	205	27	0	1	0.3	0.3	rådgivningsbyrå	rådgivningsbyrå
perusopetus suom.	3987	546	407	581	8.0	5.6	10.8	lagstadgat
perusopetus ruots.	1699	235	93	8	3.3	2.4	3.6	lagstadgat
yhteensä	6183	858	506	643	12.1	8.7	14.4	lagstadgat

Uppskattning av tillgängliga elevvårdstjänster

I lagen om elev och studerandevård (2013) 9§ konstateras det att elevvårdens psykolog och kuratorstjänster bör finnas tillgängliga för eleverna. Valfärdsområdet bör ordna servicen i första hand vid läroanstalten. I uppdateringen av lagen (2021) 9 a § mom. 2 fastställs att personaldimensioneringen för kuratorstjänsterna högst får vara en (1) kurator per 670 elever/studerande och en (1) psykolog per 780 studerande.

I lagen om elev och studerandevård (2013) fastställs i 15 § att studeranden bör ha rätt att personligen diskutera med en kurator eller psykolog senast på den sjunde arbetsdagen i läroanstalten efter att eleven begärt detta. I brådskande fall har eleven rätt att träffa kurator eller psykolog under samma eller följande dag. I paragraf 17 fastställs att skolhälsovårdarens arbetstid i elevhälsovården bör ordnas så, att eleven vid behov kan komma till skolhälsovårdarens mottagning även utan tidsbeställning.

Östra Nylands valfärdsområde ordnar elevvårdstjänsterna i Borgå och meddelar tillgängliga resurser (årsverken) till utbildningsanordnaren.

2. Skol- och förskolegemenskapens åtgärder för att främja den gemensamma elevvården

Gemensam elevvård

Med gemensam elevvård avses en tydligt ledd verksamhetskultur och åtgärder, som innebär att hela skolan/förskoleenheten främjar elevernas lärande, välbefinnande, hälsa, sociala ansvarstagande, växelverkan, delaktighet och samhörighetskänsla i skolan/förskolegemenskapen samt en sund, trygg och tillgänglig studiemiljö. Den omfattar också att sörja för skolans/förskoleenhetens funktionsförmåga i problem-, olycks- och krissituationer. Det är viktigt att målen för den gemensamma elevvården syns i skolans/förskoleenhetens verksamhet och verksamhetskultur. **Den gemensamma elevvården är en gemensam uppgift för alla som arbetar i skolan/förskolegemenskapen.**

Inom förskoleundervisningen

Förskoleundervisningen i Borgå ordnas av de småbarnspedagogiska tjänsterna. Småbarnspedagogik som kompletterar förskoleundervisningen ordnas i samma grupp, så att barnet inte behöver byta plats under dagen. På så sätt förändras barnets kamratgrupp och interaktionsförhållanden samt verksamhetsätt och rutiner inte, vilket stöder trygghetskänslan och välbefinnandet. En förskolegrupp kan finnas vid ett daghem eller en skola, men det är alltid daghemsföreståndaren som ansvarar för förskolegruppen och dess personal. Förskolegrupper vid skolor är också en del av skolgemenskapen och dess gemensamma verksamhetskultur samt omfattas av de åtgärder som stöder välbefinnande och säkerhet. Verksamhetskulturen inom förskoleundervisningen främjas med utgångspunkt i såväl småbarnspedagogiken som förskoleundervisningen.

Personalen inom förskoleundervisningen ansvarar för förskolegemenskapens välbefinnande samt för att lärmiljön är sund, trygg och tillgänglig. I verksamheten iaktas överenskomna arbetssätt och verksamhetsmodeller samt principerna för utveckling av verksamhetskulturen.

Det centrala i verksamheten är att stärka de sociala färdigheterna, interaktionsfärdigheterna och de emotionella färdigheterna, som har en stor inverkan på bland annat förebyggande av mobbning och stärkande av gemenskapsandan. Personalen väljer de material och program samt arbetssätt som används i verksamheten. I verksamhetskulturen främjas likabehandling, jämlikhet och barnens delaktighet till exempel genom att utveckla en språk- och kulturmedveten verksamhet. Som en del av den småbarnspedagogiska enhetens årsplan utarbetas en enhetsspecifik funktionell jämlikhets- och jämställdhetsplan minst vartannat år. Planen baserar sig på en utredning som personalen gör och i vilken barnen och vårdnadshavarna är delaktiga. Genomförandet av utvecklingsåtgärderna följs upp årligen.

Personalen har regelbundet gemensam planerings- och mötestid för planering, utvärdering och utveckling av gruppens verksamhet. Varje grupp utarbetar en pedagogisk plan. Också barnen deltar i planeringen, genomförandet och utvärderingen av verksamheten och det egna lärandet. Dessutom ordnar daghemmen utvecklingskvällar och -dagar för hela gemenskapen under året.

För varje barn som deltar i förskoleundervisningen utarbetas före höstlovet i samarbete med barnet och vårdnadshavarna en individuell läroplan, som också utvärderas tillsammans. Inom förskoleundervisningen träffas personalen och vårdnadshavarna dagligen och kan regelbundet i samarbete följa upp barnets välbefinnande och lärande. Enkäten för vårdnadshavare genomförs minst vart tredje år.

Förskolegruppens lärare och specialläraren inom småbarnspedagogiken träffas minst tre gånger under läsåret för att utvärdera gruppens och barnens situation och eventuella behov av stöd för växande och lärande samt av elevvård.

Förstärkandet av den gemensamma elevvården och delaktighet

Grunden för den mentala hälsan, som är en av välmåendes grundstenar, byggs upp till stor del under barn- och ungdomen. Verksamhetsmiljöerna, där vi lever och studerar, är av central betydelse i uppbyggandet och upprätthållandet av mental hälsa. Barn och unga spenderar en stor tid av vardagarna i skolan, och skolan är därmed en viktig uppväxtmiljö. Skolan är därmed också en utmärkt plats för upprätthållandet av de ungas mentala hälsa.

Som bäst kan skolan vara en trygg miljö, där barn får stöd till sitt mentala välmående bland annat genom viktiga människorelationer med skolkamrater och vuxna i skolan. Det är viktigt att skolan strävar efter att skapa stödstrukturer både för den enskilda eleven och för hela skolgemenskapen. Upprätthållandet av de ungas mentala hälsa är på alla vuxnas ansvar. Skolan har en betydande roll i uppbyggandet av mental hälsa, förebyggande av mentala problem samt i att stöda belastade elever.

Eleverna bör känna, att skolan är en plats där man bryr sig om dem, svarar på deras behov och får hjälp med sina utmaningar. Det är viktigt att eleverna känner sig som en del av skolgemenskapen. Detta stärker även det mentala välbefinnandet. Ett välmående barn lär sig bättre, är mer motiverad och presterar bättre. Positiva relationer till klasskamrater och skolans vuxna ökar känslan av delaktighet och samhörighet.

I FN:s konvention om barnens rättigheter fastställs, att barn (som i detta menas alla under 18-år gamla) har rätten att uttrycka sig och bli sedda. I ärendet som berör barnet bör beslutsfattaren säkerställa att barnet fått uttrycka sin åsikt. Enligt lagen för grundläggande utbildning (47 a §) bör utbildningsanordnaren främja alla elevers delaktighet och försäkra sig att alla elever har möjlighet att delta i skolans verksamhet och utveckling, samt uttrycka sin åsikt i frågor som gäller elevernas ställning. Eleverna bör även ha rätten att delta i läroplansutvecklingen samt i utarbetandet av skolans ordningsregler. Elevernas delaktighet är en grundrättighet, som skolan ansvarar för. Förstärkandet av delaktighet är även mobbningsförebyggande arbete.

Uppfylldandet av delaktighetskravet kan anses förverkligat, då eleven känner sig som en del av skolgemenskapen, tillräcklig information ges till eleven, och eleven har rätt att delta i evenemang och verksamhet som påverkar hen.

I Borgå förverkligas delaktighet genom elevrådsverksamhet och olika elevteam. Eleverna har en möjlighet att delta i utvecklingsarbetet i skolorna genom bland annat enkäter. Elever har själva konstaterat att enkäter är ett effektivt sätt att påverka skolan och elevrådsverksamheten. I skolan bör det finnas strukturer för att systematiskt lyssna och förverkliga elevernas förslag.

Den grundläggande utbildningens teman för att stärka det sociala välbefinnandet

- **Gemenskap, delaktighet och gruppbildning:** Erfarenheten av gemenskap ger eleven en känsla av att hen hör till gemenskapen och gruppen, delaktighet däremot hjälper eleven att engagera sig i gruppen och skolan. Tack vare gruppbildning upplever eleven att hen är en viktig del av gruppen. Alla dessa stöder närvaro i skolan om de förverkligas.

- **Vardagsfärdigheter:** Färdigheterna att klara sig i vardagen är en viktig del av elevens välbefinnande. De omfattar bland annat *förebyggande missbruksarbete, vila, motion, mat, avslappning och koncentration*.
- **Emotionella färdigheter:** *självreglering, självkänedom, empati och medkänsla, lugnande*. Emotionella färdigheter innebär förmågan att identifiera, uttrycka och reglera egna känslor. Emotionella färdigheter utgör grunden för självkänedom och god psykisk hälsa.
- **Kompisfärdigheter och konfliktlösning:** Med kompisfärdigheter avses förmågan att sätta sig in i andra människors situation, lösa konflikter och förhandla, som är viktiga färdigheter även som vuxen i arbetslivet.
- **Mediefostran:** Med handledning av en vuxen lär sig eleven att använda medierna tryggt då hens mediekunskap och kompetens i trygg medieanvändning ökar. Trygg användning av medier främjar lärande.
- **Säkerhetskunskaper, skyddsnät och överlevnadsstrategier:** Tack vare säkerhetskunskaper identifierar eleven gränserna för sin integritet. Identifieringen av det egna skyddsnätet och de personliga överlevnadsmetoderna hjälper eleven att veta vem hen kan vända sig till i en svår situation.

Borgås teman för välbefinnande ingår också i målen för mångsidig kompetens enligt läroplanen och delvis även i avsnitten för olika läroämnen.

Arbetet för att främja det gemensamma välbefinnandet i skolorna utgår från temana i årsklockan. Skolorna ska med stöd av årsklockan planera, utarbeta och genomföra en egen modell för arbetet i de olika årskurserna eller välja en modell bland befintliga modeller som utvecklats någon annanstans (t.ex. SkolSkick, Rovaniemis årsklocka för välbefinnande, Uleåborgs modell för fostran i emotionella färdigheter och säkerhetskunskaper, Mieli rf:s material).

I varje skola ansvarar den gemensamma elevvårdsgruppen för att följande mål uppnås:

1. Det gemensamma arbetet för välbefinnandet hör till varje vuxen i skolan.
2. Skolorna väljer en modell som de använder för att stärka det gemensamma välbefinnandet.
3. Rektorn informerar personalen, eleverna och vårdnadshavarna om användningen av modellen.
4. Lärarna lyfter hela tiden upp temana i årsklockan för välbefinnande /den valda modellen i skolans vardag.
5. Rektorn och lärarna beslutar när temalektioner och temadagar i anslutning till temana i årsklockan för välbefinnande ska hållas.

De skolspecifika elevvårdsgruppernas ledning, sammansättning och verksamhetsätt

Den skolspecifika gemensamma elevvårdsgruppen och daghemmets gemensamma grupp för välbefinnande ansvarar för planeringen, utvecklingen, genomförandet och utvärderingen av elevvården på enhetsnivå. Temana behandlas i gruppen på allmän nivå och på gemenskapens nivå. Temana härrör från teman som gäller hela gemenskapens välbefinnande, de uppgifter som samlats in om välbefinnandet och fenomen som gäller hela gemenskapen. Den gemensamma elevvårdsgruppen eller gruppen för välbefinnande behandlar inte enskilda elevers ärenden. Även på klassnivå kan man endast tala om fenomen.

Informationsgången mellan skolorna och aktörerna inom den gemensamma elevvården ska säkerställas. Det är också bra att tillsammans med skolans personal se till att det finns tillräckligt med resurser och gemensam tid för planering så att det gemensamma arbetet för välmående kan planeras och genomföras bättre.

Skolans gemensamma elevvårdsgrupp leds av skolans rektor och daghemmets elevvårdsgrupp av daghemsföreståndaren.

Förskoleundervisning vid daghem	Förskoleundervisning vid skola	Skola med grundläggande utbildning
<p>Elevvårdsgruppen består av: Daghemsföreståndaren En representant per grupp Daghemmets ansvariga hälsovårdare 1–2 vårdnadshavare Daghemmets/förskoleundervisningens speciallärare Kuratoren och/eller psykologen Vid behov kan andra sakkunniga eller aktörer kallas till gruppen. Barnens delaktighet förverkligas genom att man hör barnen och lyfter upp deras tankar och åsikter i arbetsgruppen.</p>	<p>Förskolegrupper vid skolor är en del av skolans gemensamma elevvårdsgrupp. I gruppen ingår då även lärare inom förskoleundervisningen och daghemsföreståndaren. I gruppens möten berättar skolans hälsovårdare om hälsovårdarnas åsikter inom barnrådgivningen och förskoleundervisningens representant om åsikter av de barn som deltar i förskoleundervisningen och av deras vårdnadshavare.</p>	<p>Den skolspecifika gemensamma elevvårdsgruppen består av rektorn och en kurator, psykolog, hälsovårdare, speciallärare och elevhandledare. Dessutom kallar man till den gemensamma elevvårdsgruppen representanter för elever, vårdnadshavare, skolans personal och samarbetspartner på basis av det ärende som behandlas. Den gemensamma elevvårdsgruppen ska vara medveten om arbetet av elevkårens styrelse.</p>
<p>Elevvårdsgruppen sammanträder minst två gånger om året och vid behov oftare. Tvåspråkiga förskoleenheter (daghem) kan ha en gemensam grupp, där kuratorer och psykologer för båda</p>	<p>Se skola inom den grundläggande utbildningen →</p>	<p>Gruppen sammanträder minst en gång i terminen, men också vid behov. På vårarna ordnas ett separat möte för utvärdering av</p>

språken kallas med.		verksamheten.
---------------------	--	---------------

I skolornas läsårsplan antecknas i början av läsåret hur gruppen leds samt gruppens sammansättning och verksamhetsätt.

Inom förskoleundervisningen antecknar man i enhetens årsplan elevvårdsgruppens sammansättning och möten.

På vårarna beskriver man i skolornas verksamhetsberättelser hur den gemensamma och individuella elevvården har genomförts, hur resurserna har räckt till och hur effektiv verksamheten har varit. Utbildningsanordnaren meddelar årligen tidpunkten för uppskattningen av servicebehovet för det kommande läsåret.

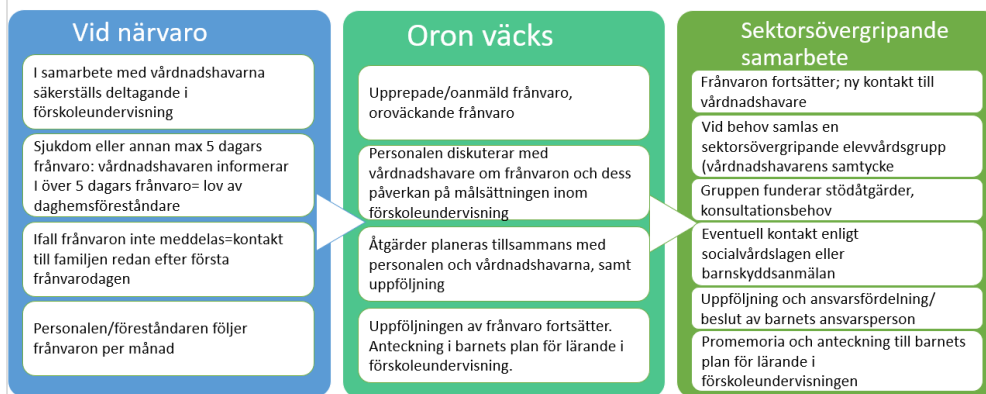
Om förebyggande av frånvaro, systematisk uppföljning av frånvaro och ingripande i frånvaro föreskrivs i läroplanen i kapitel 5

Utgångspunkten för skolarbetet som främjar lärande och välbefinnande är ett gemensamt ansvar för en god och trygg skoldag för alla. Alla vuxna i skolan ansvarar för fostran och främjandet av välbefinnande. En atmosfär där man bryr sig om varandra, goda sociala relationer, stressfrihet och att bli hörd främjar elevens engagemang i skolgemenskapen.

Skolorna i Borgå satsar på att lärarna, i synnerhet klassläraren/klassföreståndaren, känner eleverna. Eleverna erbjuds möjligheter att bekanta sig med lärarna och varandra och berätta hur de mår som en del av det dagliga skolarbetet. Skolorna fäster särskild uppmärksamhet vid elever som är svagt engagerade i skolan.

Inom förskoleundervisningen

- Inom förskoleundervisningen ansvarar vårdnadshavaren för att barnet deltar i undervisningen (26 a § i lagen om grundläggande utbildning).
- Personalen säkerställer i samarbete med vårdnadshavarna att barnet deltar regelbundet.
- Vårdnadshavaren ska anmäla barnets frånvaro utan dröjsmål.
- Vårdnadshavaren ska ansöka om frånvaro längre än fem dagar (annan än sjukdom) hos daghemsföreståndaren.
- Det finns en handlingsmodell för personalen för att ingripa i oanmäld frånvaro, för att ta upp och följa upp upprepad frånvaro som väcker oro samt för att inleda sektorsövergripande samarbete med vårdnadshavarna. Se läroplanen för förskoleundervisningen.

Förebyggande av användningen av tobaksprodukter och andra rusmedel samt ingripande i användningen

Detta kapitel gäller endast grundläggande utbildning.

Förebyggande missbruksarbete och verksamhetsprinciper i skolorna

Skolan är en viktig aktör med tanke på främjandet av barns och ungas hälsa. Institutet för hälsa och välfärd THL:s och skolans gemensamma mål är att förebygga och framskjuta inledandet av användningen av rusmedelsprodukter och nikotinprodukter samt penningspelande. I skolan är det möjligt att utföra långsiktigt förebyggande missbruksarbete som en del av det hälsofrämjande arbetet.

Viktiga med tanke på evidensbaserat förebyggande missbruksarbete, som är effektivt inom den gemensamma elevvården, är i synnerhet åtgärder som främjar

- interaktionsfärdigheter
- elevernas och studerandenas engagemang i gemenskapen
- socialt ansvar
- levnadsvanor som främjar hälsa och välfärd
- psykisk hälsa
- en miljö som främjar hälsa och säkerhet, såsom
  - gemensamma verksamhetsätt i problemsituationer som anknyter till rusmedel, tobaks- och nikotinprodukter samt penningspel
  - rutiner för tidig identifiering av stödbehov
  - rutiner för hänvisning till hjälp och stöd.

I grundskolorna i Borgå utförs förebyggande missbruksarbete bland annat genom att integrera innehåll som främjar hälsa och välfärd i olika läroämnen. Frågor kring rusmedel,

tobak och penningspel behandlas i enlighet med läroplanen såväl på lektioner i omgivningslära och hälsokunskap som i samband med andra läroämnen.

- I läroplanen nämns rusmedel i synnerhet i innehållen för omgivningslära i årskurs 3–6 där man övar säkerhetskunskaper och främjande av säkerhet i vardagliga situationer och i samband med att agera i gemenskaper. (Utbildningsstyrelsen 2014)
- I årskurserna 7-9 behandlas frågor kring rusmedel på lektioner i hälsokunskap som en del av de faktorer som stödjer och tär på hälsan och förebyggandet av sjukdomar. I innehållet beaktas psykiskt illamående hos unga samt beroenden, rusmedel och att förebygga användningen av dem. Rusmedelsfostran är en del av utvecklingen av mångsidig kompetens som är ett mål för läroplanen för åk 7-9.
- I årskurs 7-9 stöds de ungas självständighet och sunda levnadsvanor. Drogfrihet är en del av förmågan att ta hand om sig själv och vardagskompetensen som nämns i läroplanen. (Utbildningsstyrelsen 2014). Dessutom ordnar skolornas samarbetspartner (bl.a. ungdomstjänster, aktörer inom elevvården) temalektioner i det förebyggande missbruksarbetet.

Det förebyggande missbruksarbetet syftar till att

1. förebygga och framskjuta inledandet av användningen av rusmedel och tobaks- och nikotinprodukter samt penningspelande
2. förebygga att redan inledd användning eller penningspelande blir skadligare
3. förebygga olägenheter som användningen och spelandet orsakar för individer och gemenskaper.

Användningen av rusmedel och nikotinprodukter samt penningspelande är förknippade med olika sociala och hälsomässiga olägenheter samt en möjlighet att utveckla ett beroende. Till olägenheterna hör exempelvis skuldsättning, olyckor, smittsamma sjukdomar och psykiska problem. Genom det förebyggande missbruksarbetet undanröjs också stigmat i anslutning till rusmedel eller beroende.

Skolans och läroanstaltens ledning ser till att personalen får tillräcklig skolning i de regler och tillvägagångssätt som gäller det förebyggande missbruksarbetet samt de rutiner och undervisningsinnehåll som anknyter till verksamhetskulturen. Skolans och läroanstaltens personal är skyldig att ta upp användningen av rusmedel och tobaks- och nikotinprodukter samt penningspelande alltid när de upptäcker eller misstänker att en elev använder eller spelar. Det är viktigt att identifiera problem och utgående från barnets eller den ungas behov hänvisa till elevvården och vidare till social- och hälsovårdstjänster.

Om man upptäcker att en minderårig använder alkohol eller att någon oberoende av åldern använder droger kontaktar man elevvårdstjänsterna, som bedömer situationen och vid behov hänvisar eleven eller den studerande till andra social- och hälsovårdstjänster såsom missbrukstjänster och/eller specialistsjukvård. Om man misstänker att en elev eller studerande använder rusmedel följer man i skolan eller vid läroanstalten i samarbete med elevvården regelbundet upp hans situation och eventuella frånvaro. I fråga om upprepade observationer eller misstankar behandlas en enskild elevs eller studerandes ärende inom den individuella elevvården. Den unga som använder rusmedel och hans familj hänvisas

till stöd och tillgången till stödet säkerställs i enlighet med Borgå stads plan för missbrukarvård.

Om man upptäcker att en minderårig använder rusmedel eller spelar penningsspel ska man göra en barnskyddsanmälan, om användningen eller spelandet är återkommande, äventyrar hälsan och utvecklingen på något annat sätt eller om det finns skäl att göra en anmälan på grund av barnets eller den ungas livssituation.

Enligt tobakslagen (549/2016) är det förbjudet att använda tobaksprodukter och e-cigarett i lokaler eller på utomhusområden som används av småbarnspedagogiska tjänster eller läroanstalter som ger förskoleundervisning, grundläggande utbildning, yrkesutbildning eller gymnasieutbildning. Detta har antecknats i alla skolors ordningsstadgor. Rektorn och lärarna har under arbetsdagen rätt att frånta en elev eller en studerande under 18 år en tobaksprodukt, nikotinvätska eller en e-cigarett som innehåller nikotin. Dessutom har rektorn och lärarna rätt att under arbetsdagen frånta en elev eller en studerande ett föremål eller ämne som är förbjudet enligt lag, såsom alkohol- eller penningsspelprodukter. Olagliga rusmedel anmäls alltid till polisen.

Föräldrarnas och vårdnadshavarnas deltagande i utvecklingen av skolans eller läroanstaltens verksamhet stöder målen för det förebyggande missbruksarbetet. I synnerhet i grundskolor, men också i andra läroanstalter, kan man genom samarbete med hemmet avsevärt förbättra välbefinnandet och säkerheten för eleverna och studerandena, gruppen och hela gemenskapen. Kunskap om rusmedel ges till föräldrarna på föräldramöten samt via olika meddelanden och aktörer.

Föräldrarna har den viktigaste rollen när det gäller att styra barn till ett drogfritt och hälsofrämjande levnadssätt. Skolhälsoenkäten som genomförs vartannat år ger information om barns och ungas välbefinnande, hur de använder sin fritid, om de använder eller har provat på rusmedel samt om tillgången till rusmedel. Genomgång och behandling av dessa resultat i skolorna med såväl den gemensamma elevvårdsgruppen, personalen, eleverna som föräldrarna stöder ett tidigt ingripande.

Genomförandet av planen för missbrukarvård följs upp genom att samla information (skolhälsoenkäten, välbefinnandeprofilen). Styrgruppen för elevvården granskar och uppdaterar planen regelbundet.

Omhändertagande av tobaksprodukter och rusmedel

Inom den grundläggande utbildningen har rektorn och en lärare vid en skola rätt att tillsammans eller var för sig under arbetsdagen frånta en elev ett förbjudet föremål eller ämne enligt lagen, till exempel en tobaksprodukt eller en produkt eller ämne som eleven stör undervisningen eller lärandet med. Inom gymnasieutbildningen och den yrkesinriktade utbildningen gäller rektorns och lärarens rätt att omhänderta föremål eller ämnen endast sådana föremål och ämnen som är förbjudna enligt lag.

Principer för omhändertagande av tobaksprodukter:

- Maktmedel får inte användas.
- Rektorn eller läraren har inte rätt att granska elevens saker för att omhänderta tobaksprodukter.

- Åtgärderna får inte ingripa i elevens personliga integritet i större omfattning än vad som är nödvändigt för att trygga arbetsron och säkerheten.
- Omhändertagandet ska genomföras på ett så säkert sätt som möjligt.
- Vid omhändertagandet ska den diskretion som omständigheterna kräver iakttas.
  - Användningen av åtgärderna ska planeras i skolorna och anvisningar ska ges om användningen.
- Tobaksprodukterna överlämnas till elevens eller den studerandes vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare så fort som möjligt efter omhändertagandet.
- Före överlämnandet ska produkterna förvaras omsorgsfullt.
- Om vårdnadshavaren inte inom tre månader efter det att hen fått meddelande om omhändertagandet avhämtar tobaksprodukten får det bevisligen förstöras.
- Överlämnande och förstörande ska registreras.

Alkohol, narkotika och berusade elever

Enligt lag får en person under 18 år inte inneha alkoholprodukter. Likaså är innehav av narkotika förbjudet enligt lag. Lärare har rätt att gripa en elev som olagligt innehar alkohol eller narkotika. Förbjudna föremål och ämnen överlämnas till elevens vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare. Föremålen och ämnena ska dock överlämnas till polisen eller till någon annan i lag föreskriven myndighet, om eleven, dennes vårdnadshavare eller lagliga företrädare inte har laglig rätt att inneha dem.

En berusad elev flyttas till ett annat rum, men lämnas inte ensam. Vårdnadshavaren och/eller skolhälsovårdaren kontaktas omedelbart. Om möjligt, hämtar vårdnadshavaren eleven hem. Om skolan inte når vårdnadshavaren, följs eleven genast till hälsovårdaren eller hälsovårdscentralen.

Om en elev säljer tobaksprodukter, alkohol eller narkotika, meddelas detta omedelbart till polisen. En barnskyddsanmälan görs om elevens rusmedelsanvändning eller ovan beskrivna försäljning av rusmedel. Vårdnadshavaren underrättas om att en polisanmälan och/eller barnskyddsanmälan har gjorts.

Rutinerna och de centrala resultaten för uppföljningarna av elevernas välbefinnande, hälsa och trygghet samt välbefinnandet, hälsan och tryggheten inom skolgemenskapen

I Borgå följer man resultaten av bland annat skolhälsoenkäten, välbefinnandeprofilen, MOVE-mätningarna samt personal- och vårdnadshavarenkäterna. Skolornas rektorer svarar på TEAviisari-enkäten vartannat år. Alla dessa mätare följs upp i kommunens olika arbets- och nätverksgrupper som anknyter till barns och ungas välbefinnande samt inom det regionala samarbetet och samarbetet med välfärdsområdet. Sektorn för växande och lärandes kvalitetsrapport om den grundläggande utbildningen beskriver också elevernas välbefinnande varje år.

Skolhälsoenkäten 2021 (Resultat framlyft av gruppen för barns och ungas välmående HYVIS)

Anledning till oro	Faktorer som stöder välmående
Mental hälsa Sexuella trakasserier Ångest Sänkt livsglädje Ensamhet Kontakt med föräldrarna Kannabisförsök Minskad kontakt till vänner p.g.a. coronapandemin	Hobbyer Arbetsro i klassen Nykterhet

Samarbete och praxis vid inspektioner av hälsa och trygghet i skolmiljön samt skolgemenskapens välfärd

Institutet för hälsa och välfärds (THL) anvisningar

Skol- och elevhälsovården har till uppgift att främja och uppfölja en sund och trygg studiemiljö samt välbefinnandet i skolgemenskapen. Uppgiften utförs genom att inspektera läroanstalterna **med tre års mellanrum** (hälso- och sjukvårdslagen 1326/2010). De övriga myndigheterna är skyldiga att delta i samarbetet kring inspektionen.

Inspektionen genomförs som sektorsövergripande samarbete

En undersökning av om läroanstalten är sund, trygg och välmående utförs i samarbete med olika myndigheter och andra aktörer (förordningen 338/2011). Flera olika myndigheter ansvarar för den.

Samarbetet förutsätter fungerande strukturer samt gemensam överenskommelse om tillvägagångssätt och ansvar.

- Inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen samt i gymnasier och yrkesläroanstalter utnyttjas sektorsövergripande strukturer som skapats för elevvården. Styrgruppen för elevvården kommer överens om det sektorsövergripande genomförandet av inspektionerna samt om den inbördes arbetsfördelningen mellan de olika aktörerna.

Man bedömer hur sund och trygg skolmiljön är i den dagliga verksamheten och eventuella observationer och föräldrarnas och elevernas respons behandlas i den gemensamma elevvårdsgruppen. Dessutom samlar man information om elevernas hälsa och välbefinnande genom välbefinnandeprofil-enkäten som genomförs årligen (årskurserna 4–9) samt genom skolhälsoenkäten som genomförs vartannat år (årskurserna 4–5 och deras vårdnadshavare samt årskurserna 8–9). Vårdnadshavarnas åsikter om bland annat hur sund och trygg skolgemenskapen är kartläggs dessutom vart tredje år genom en enkät för vårdnadshavare. Enkäternas resultat utnyttjas vid planeringen av elevvården.

Anmälan om missförhållanden inom småbarnspedagogiken

Anmälningsskyldigheten gäller personalen inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen som avses i 26 § – 30 § i lagen om småbarnspedagogik, det vill säga lärare inom småbarnspedagogik, socionomer inom småbarnspedagogik, barnskötare inom småbarnspedagogik, familjedagvårdare samt speciallärare inom småbarnspedagogik. Anmälningsskyldigheten gäller alla personer i ett anställningsförhållande, också visstidsanställda. Anmälan görs via HPK:s e-tjänst. Personalen är skyldig att göra en anmälan om

- en omständighet eller situation där målen med småbarnspedagogiken eller förutsättningarna för barnets välbefinnande, tillväxt, utveckling eller lärande äventyras i strid med lagen om småbarnspedagogik
- det uppstår brister i småbarnspedagogikens kvalitet eller osaklig eller olämplig behandling av barnet
- en situation där verksamhetskulturen inom småbarnspedagogiken är skadlig för barnets utveckling eller där man försöker förhindra personalen från att ingripa i missförhållandena genom att tysta personalen eller dölja missförhållandena, och detta utgör en hot för tillhandahållandet av småbarnspedagogiken för barn
- lokalerna för småbarnspedagogiken inte är hälsosamma eller trygga eller om de inte svarar på barnets individuella behov
- en avvikelse i antalet anställda och personaldimensioneringen äventyrar tillhandahållandet av småbarnspedagogiken.

Daghemsföreståndaren eller någon annan som ansvarar för verksamheten vidtar nödvändiga åtgärder för att avlägsna eller ta hand om missförhållandet eller risken för det omedelbart efter att ha mottagit anmälan.

I skolorna och daghemmen i Borgå utförs regelbundna arbetsplatsutredningar, bedömningar av arbetarskyddsrisiker och brandsyner. Organisationen har anvisningar för hur man ska agera vid misstankar i fråga om inomhusmiljön och ett anmälningsförfarande för ärenden som gäller förhållanden eller fel i en byggnad. Lokaler för förskolegrupper vid skolor ingår i skolans inspektioner i fråga om inspektioner av fastigheters säkerhet.

3. Åtgärder för att tillhandahålla de stödinsatser som behövs (individuell elevvård)

Med den individuella elevvården avses skolhälsovårdens tjänster, elevvårdens kurators- och psykologtjänster samt den sektorsövergripande elevvården för enskilda elever, som genomförs i en sektorsövergripande expertgrupp. Inom den individuella elevvården följer man upp och främjar elevens helhetsmässiga hälsa, välbefinnande, delaktighet och lärande, samt förebygger problem och erbjuder tidigt stöd.

Den individuella elevvården bygger alltid på elevens och vid behov vårdnadshavarens samtycke. Elevens delaktighet och åsikter ska tas i beaktande vid åtgärderna och lösningarna i enlighet med elevens ålder och utvecklingsnivå. Inom den individuella elevvården ska man följa bestämmelserna om sekretess samt om mottagande och utlämnande av uppgifter.

Hänvisning av eleven till elevvårdstjänster (skolhälsovård, kurators- och psykologtjänster)

Skolans personal ska se till att alla elever vet vilka personer som hör till elevvårdspersonalen, deras arbetsuppgifter och hur de vid behov kan nås.

Inom förskoleundervisningen

För förskoleenheter har utsetts kuratorer och psykologer. Lärarna och vårdnadshavarna kan konsultera elevvårdens anställda. Man säkerställer i samarbete med vårdnadshavarna att barn som behöver hjälp får tillgång till tjänsterna.

Hälsovårdstjänsterna för barn som deltar i förskoleundervisningen hör till barnrådgivningen. Personalen inom förskoleundervisningen och personalen vid rådgivningsbyrån kan med vårdnadshavarens tillstånd kontakta varandra när det uppstår oro. För skriftlig dataöverföring och bedömning av hur barnet mår och klarar sig samt för frågor som väcker oro, används en blankett som skickas per post till barnets egen vårdare vid rådgivningsbyrån. Vårdaren skickar blanketten med sina egna anteckningar tillbaka till förskoleundervisningen. Blanketten fogas till barnets uppgifter i verksamhetsledningssystemet.

Förskolegruppens stödgrupp för lärande bedömer i november–december eventuella stödbehov i anslutning till inledandet av skolgången samt behovet av bedömning av skolberedskapen. Förskoleundervisningens speciallärare deltar i dessa möten. Med vårdnadshavarnas tillstånd tar specialläraren ärenden, som gäller barn som eventuellt behöver en psykologbedömning, till den sektorsövergripande arbetsgruppen för behandling. Skolans psykologer ansvarar för bedömningen av skolberedskapen.

Sammansättning av en sektorsövergripande expertgrupp till stöd för en enskild elev, inhämtande av samtycke och deltagande i arbetet

En sektorsövergripande expertgrupp sammansätts från fall till fall som stöd för en elev när det behövs experter inom olika områden för att kunna reda ut och hantera elevens oroväckande situation, i synnerhet när det behövs sektorsövergripande samarbete mellan undervisningspersonalen och elevvårdstjänsternas personal.

För att sammansätta en grupp behövs alltid elevens samtycke eller vårdnadshavarens samtycke, om elevens ålder eller utvecklingsnivå förutsätter det. Den individuella elevvården **inom förskoleundervisningen** baserar sig på vårdnadshavarens samtycke. Gruppen sammankallas av den arbetstagare vars oro väcks. Personen som sammankallar expertgruppen kommer med eleven eller vårdnadshavaren överens om sammansättningen på förhand, till exempel per telefon eller via Wilma.

Före det första mötet väljer gruppen en ansvarsperson inom gruppen. Vid det första mötet ser ansvarspersonen till att eleven eller vårdnadshavaren ger sitt samtycke till gruppens sammansättning och ber dem att underteckna elevvårdsjournalen. Vid det första mötet ger ansvarspersonen dessutom eleven och vårdnadshavarna information om gruppens verksamhet, till exempel om anteckningspraxis och sekretess.

Utarbetande och förvaring av elevvårdsjournaler samt utnämning av en ansvarsperson för utbildningsanordnarens elevvårdsregister

Vid utarbetandet av elevvårdsjournalen används utbildningstjänsternas gemensamma modell.

Ansvarspersonen för den sektorsövergripande expertgruppen ansvarar för att göra anteckningar i elevvårdsjournalen. Anteckningar kan också göras av gruppens övriga medlemmar. I elevvårdsjournalen antecknas sådana basuppgifter som är nödvändiga för att kunna utreda elevens ärende och stödja eleven. Gruppens ansvarsperson tar den ifyllda elevvårdsjournalblanketten till skolans arkiv för förvaring.

Inom förskoleundervisningen förvaras de individuella elevvårdsjournalerna i ett låst skåp i daghemmet. Ansvarspersonen för den sektorsövergripande expertgruppen lämnar elevvårdsjournalen till daghemsföreståndaren för förvaring och arkivering.

Anordnandet av nödvändig elevvård i samband med en disciplinär åtgärd eller att eleven förvägras att delta i undervisning

Rektorn kan förvägra en elev rätt att delta i undervisningen högst för den återstående arbetsdagen, om det föreligger en risk för att en annan elev eller en person som arbetar i skolan eller i ett annat undervisningsutrymme blir lidande av elevens våldsamma eller hotfulla uppförande eller om undervisningen eller därtill hörande verksamhet försvåras orimligt mycket på grund av elevens störande uppförande. Rektorn kan förvägra eleven rätt att delta i undervisningen också följande arbetsdag, om utbildningsanordnaren behöver tid för att planera elevens återgång till undervisningen och erbjuda eleven elevvårdstjänster och stödja en trygg återgång till undervisningen.

Rektorn underrättar eleven och elevens vårdnadshavare om möjligheten till ett personligt samtal med elevvårdens psykolog eller kurator. Dessutom ska det för eleven ordnas sådant annat stöd som eleven behöver under den tid som eleven förvägrats att delta i undervisningen och när eleven

återvänder till undervisningen. För eleven utarbetas en plan för att stödja återgången till undervisningen. Rektorn kontaktar vårdnadshavaren och utarbetar tillsammans med denne en plan för elevens återgång till undervisningen samt säkerställer att vårdnadshavaren har elevvårdens kontaktuppgifter. Eleven och elevens vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare ges möjlighet att delta i utarbetandet av planen. Planen registreras i Wilma.

Inom förskoleundervisningen iaktas de åtgärder som hör till förskoleundervisningen enligt lagen om grundläggande utbildning.

Förfaringssätten i skolan (inklusive inhämtande av samtycke) för lärarens bedömning av hur eleven mår och klarar sig i skolan vid den omfattande hälsoundersökningen i årskurs 1, 5 och 8

Detta kapitel gäller inte förskoleundervisningen.

Eleverna genomgår omfattande hälsoundersökningar i årskurs 1, 5 och 8. Till läkarens andel av den omfattande hälsoundersökningen kallas också elevens vårdnadshavare. Som grund för den omfattande hälsoundersökningen används THL:s enkäter som är avsedda för elever och vårdnadshavare.

Enligt 7 § i förordningen 338/2011 (Statsrådets förordning om rådgivningsverksamhet, skol- och studerandehälsovård samt förebyggande mun- och tandvård för barn och unga) inkluderas i den omfattande hälsoundersökningen **med vårdnadshavarens skriftliga samtycke** lärarens bedömning av elevens lärande, utveckling och välbefinnande i skolan. I Borgå använder man för detta THL:s uppdaterade blankett för 2023.

Det praktiska genomförandet av hälsoundersökningarna avtalas skolvis i samarbete inom elevvården. Skolhälsovården och lärare eller klassföreståndare i de klasser som genomgår hälsoundersökningen går tillsammans igenom frågor som gäller användningen av blanketten, såsom tidtabeller.

Rutinerna för att meddela om specialdiet eller medicinering för eleven under skoldagen

Skolorna i Borgå erbjuder specialkost om sjukdomar så kräver. Skolhälsovårdaren bedömer behovet av läkarintyg eller skriver ett intyg om kosten som ges till köket. Hälsovårdaren meddelar måltidsservicen om den kost som behövs. **Inom förskoleundervisningen** lämnar vårdnadshavaren läkarintyget till daghemsföreståndaren och en kopia av det till barnets hälsovårdare på rådgivningsbyrån. Intyget över specialkost gäller i ett år, om inte det är fråga om anafylaxirisk, keliaki eller diabetes, för vilka intygen är i kraft permanent.

Föräldrarnas anmälan (blankett) räcker om det är fråga om religiösa eller etiska skäl eller om eleven följer vegetarisk kost. Vegankost kan tillredas som specialkost om familjen följer vegankost också hemma.

Den vårdande aktören ansvarar tillsammans med vårdnadshavaren för ordnandet av den vård och medicinering i skolan som elevens sjukdom kräver.

Inom förskoleundervisningen avtalar man alltid separat för varje barn, i samarbete med vårdnadshavarna, om specialåtgärder och arrangemang som kräver vård och medicinering. Inom förskoleundervisningen iaktas planen för läkemedelsbehandling inom småbarnspedagogiken som

bland annat innehåller en närmare beskrivning av hur man utarbetar en individuell plan för barnets läkemedelsbehandling. Den individuella planen för läkemedelsbehandling fogas till barnets läroplan i verksamhetsledningssystemet.

4. Samarbetet med eleverna och deras familjer samt personalen i skolan och andra aktörer som stöder elevernas välbefinnande

Elevvården är en gemensam uppgift för alla som arbetar i skolgemenskapen och elevvårdstjänsternas personal. Det centrala inom elevvården är att eleverna, vårdnadshavarna, undervisningsväsendets personal och elevvårdstjänsternas personal samt samarbetspartnerna är delaktiga i planeringen, förverkligandet och utvärderingen av verksamhetssätten inom elevvården. Detta förutsätter gemensamma verksamhetssätt och samarbete i synnerhet mellan utbildningsanordnaren och välfärdsområdet.

Elevernas, vårdnadshavarnas, undervisningsväsendets personals och elevvårdstjänsternas personals deltagande i utarbetandet av utbildningsanordnarens elevvårdsplan och genomförandet av den gemensamma elevvården

Elevvårdens personal deltar vid behov i enskilda elevers nätverksmöten, vårdmöten eller andra gemensamma förhandlingar som samarbetspartnerna ordnar. Också samarbetspartner kan med elevens eller vårdnadshavarens skriftliga samtycke delta i den sektorsövergripande expertgruppens möten. I frågor som gäller enskilda elever konsulterar elevvårdsarbetarna eller medlemmarna i den sektorsövergripande expertgruppen vid behov samarbetspartner, såsom barnskyddet, specialsjukvården eller polisen.

Utbildningsanordnarens styrgrupp för elevvården ansvarar för att eleverna, vårdnadshavarna, förskole- och utbildningsväsendets personal och elevvårdstjänsternas personal görs delaktiga i utarbetandet och uppdateringen av elevvårdsplanen.

Inskolning av skolans undervisningspersonal och den övriga personalen och säkerställande av den kompetens som behövs inom den gemensamma elevvården

För personalen inom förskoleundervisningen och den grundläggande undervisningen samt för daghemsföreståndarna och rektorerna ordnas introduktion och utbildning i ordnandet och genomförandet av elevvården samt i främjandet av det gemensamma arbetet och säkerheten.

Det sektorsövergripande samarbetet inom elevvården i samband med intensifierat och särskilt stöd, flexibel grundläggande utbildning och sjukhusundervisning

Inledandet och ordnandet av intensifierat stöd och särskilt stöd samt övergången till flexibel grundläggande utbildning behandlas sektorsövergripande i gruppen för pedagogiskt stöd i skolan i samarbete med elevvårdens yrkesutbildade personer.

Undervisning av en elev som får specialiserad sjukvård ordnas i första hand i elevens närskola. För eleven ska ordnas undervisning och stöd i den omfattning detta är motiverat med beaktande av elevens hälsa, pedagogiska specialbehov och terapeutiska och rehabiliterande åtgärder. Eleven har i sin skola tillgång till skolans samtliga stödåtgärder i enlighet med trestegsstödet.

När eleven övergår från undervisning i närskolan till sjukhusundervisning och när eleven återvänder tillbaka till närskolan genomförs övergången i sektorsövergripande samarbete med eleven, dennes vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare, utbildningsanordnaren, sjukhusundervisningsenheten och specialistsjukvården. Övergångsskedet planeras alltid individuellt. Rektorn utser en ansvarslärare för eleven som övergår till sjukhusskola eller återvänder till skolan. Ansvarsläraren sköter samarbetet med sjukhusskolan. I sjukhusundervisningen betonas utöver fostran och undervisning även pedagogisk rehabilitering samt konsultation och samarbete mellan alla aktörer som undervisar, fostrar eller vårdar eleven.

Inom förskoleundervisningen

När det gäller ett barn som har omfattats av intensifierat stöd inom småbarnspedagogik överväger man tillsammans med vårdnadshavarna och vid behov med en sektorsövergripande arbetsgrupp, redan under våren innan förskoleundervisningen inleds, behovet av stöd inom förskoleundervisningen. Beslut om de stödåtgärder och resurser som behövs inom förskoleundervisningen fattas inom de småbarnspedagogiska tjänsterna av arbetsgruppen för stöd för barn.

Förskolegruppen ordnar tre möten för gruppen för stöd för lärande under läsåret för att uppfölja och utvärdera gruppens verksamhet och barnens framsteg samt eventuella stödbehov inom förskoleundervisningen och vid skolstarten. Vid behov konsulteras elevvårdspersonalen i både gemensamma och individuella ärenden. Den sektorsövergripande arbetsgruppen för barn i förskoleåldern utvärderar bland annat behovet av bedömningar av skolberedskapen. Till gruppen hör speciallärare inom småbarnspedagogiken, skolans psykologer samt välfärdsområdets tal- och ergoterapeuter.

I april–maj ordnas gemensamma möten för informationsöverföring mellan förskoleundervisningen och den nya skolan angående barn som börjar i skolan. Personalen inom förskoleundervisningen och skolan kommer överens om mötena. Specialläraren inom småbarnspedagogiken kommer med skolan överens om skilda möten i fråga om elever med stort stödbehov. I möten för informationsutbyte deltar läraren inom förskoleundervisningen, specialläraren inom småbarnspedagogiken, den kommande klassläraren, specialläraren, rektorn samt elevvårdens personal. I barnspecifika ärenden kallas vid behov kommande ansvariga handledaren för eftermiddagsverksamheten till mötet. För detta krävs vårdnadshavarens tillstånd.

[Samarbetet med andra aktörer som stöder elevernas välbefinnande, såsom ungdomsarbetet, barnskyddet, specialistsjukvården och polisen](#)

Ungdomstjänsterna

Ungdomstjänsternas huvudsakliga uppgift är fostrande och förebyggande arbete som sker i skolorna.

Ungdomsarbetarna jobbar regelbundet i skolorna. Utöver detta sker arbetet i ungdomslokaler, på webben och via sociala medier. Ungdomsarbetarna stöder det psykiska välbefinnandet i skolan på många sätt: genom ungdomsarbete riktat till alla elever samt via målinriktat och uppsökande ungdomsarbete. Ungdomsarbetarna ordnar även lektioner för olika åldersgrupper om psykiskt välbefinnande (ex. Some-timmar, mot puberteten-paket, Choices- ditt eget val) samt jämlikhet, gruppstärkande arbete och upphöjning av klassandan. Ungdomsarbetarna deltar i skolans föräldramöten och är regelbundet med i skolans verksamhet med målet att stärka det psykiska välbefinnandet, svara på de ungas behov och främja skoltrivseln. Ungdomsarbetarna ordnar även olika grupprojekt inom det mobbningsförebyggande arbetet och erbjuder skräddarsydda lösningar till elever med särskilt stödbehov.

Ungdomsarbetarnas roll i främjandet av elevers välbefinnande sker på många nivåer: individuellt och i smågrupp, som en del av skolgemenskapen och dess utveckling, samt som deltagande i gemensamt elevvårdsarbete och sektorsövergripande samarbete.

Östra Nylands välfärdsområde (utöver elevvårdsarbetet)

Barnskyddet och specialistsjukvården

Barnskyddsanmälan

Ifall myndigheterna eller annan yrkesutbildad person har oro över barnets välmående, bör parten omedelbart göra en barnskyddsanmälan trots sekretessbestämmelser.

Polisen

Ankarverksamhet

Målgruppen för Ankarverksamheten är under 15-åriga ungdomar. Behov av Ankarverksamhet kan uppkomma i samband med att den unga blivit skyldig till brott, rusmedelsanvändning eller problem med det egna välbefinnandet. Inom Ankarverksamheten är målet ingripande i ett tidigt skede för att främja ungas välbefinnande och förebygga brott. Den unga hänvisas till verksamheten via polisen, barnskyddet, utbildnings-, ungdoms- eller socialvårdsenheten eller någon annan samarbetspart. Socialhandledaren vid polisinspektionen är en del av Ankarverksamheten och fungerar ofta tillsammans med polisen som sammankallaren av Ankarmötet.

[Praxis för hur eleverna, vårdnadshavarna, personalen och samarbetsparterna informeras om principerna för och verksamheten inom den gemensamma och individuella elevvården](#)

Eleverna och vårdnadshavarna deltar i planeringen och utvärderingen av elevvårdsarbetet tillsammans med skolans gemensamma elevvårdsgrupp. Elevkårens och vårdnadshavarnas representanter inbjuds att delta i elevvårdsgruppens möten på basis av det ärende som behandlas. När det gäller den individuella elevvården inleds samarbetet med eleven och vårdnadshavarna genast när något väcker oro och stödet planeras och utvärderas tillsammans med dem. Eleverna, vårdnadshavarna och samarbetsparterna informeras om principerna för och förfarandena inom elevvården bland annat på elevvårdsgruppens möten, på föräldramöten och i klasserna.

På föräldramöten, som ordnas när förskoleundervisningen inleds, informeras vårdnadshavarna om elevvården och dess personal. I daghemmets gemensamma elevvårdsgrupp finns representanter för vårdnadshavare och alla vårdnadshavare meddelas om gruppens möten. Den individuella elevvården inleds i samarbete med vårdnadshavaren.

Eleven har rätt till en trygg skolmiljö. Det innebär såväl fysisk, psykisk, social och pedagogisk trygghet. Utbildningsanordnaren bär ansvaret för systematisk utveckling av verksamhetskulturen, gemensam beredning och utarbetande av gemensamma tillvägagångssätt tillsammans med skolorna i syfte att säkra tryggheten. Utbildningsanordnaren introducerar sin personal och elevvårdstjänsternas personal i förfaringssätten i olika problemsituationer och sköter kommunikationen om och uppdateringen av planerna.

Planer för hur eleverna ska skyddas mot våld, mobbning och trakasserier

I utbildningsanordnarens elevvårdsplan beskrivs separat åtgärderna för att förebygga våld, mobbning och trakasserier, följa upp deras förekomst och ingripa i problemsituationer samt rutinerna som förutsätts för uppföljningen. I planen beskrivs lärarens eller rektorns skyldighet att meddela om trakasserier, mobbning, diskriminering eller våld som skett i lärmiljön eller under skolvägen och som kommit till hens kännedom, till vårdnadshavaren eller någon annan laglig företrädare för de inblandade eleverna. Dessutom beskrivs förfaringssätten för att hänvisa eleverna som är i behov av stöd (både eleven som misstänks för gärningen och eleven som utsatts) till elevvårdstjänsterna. En beskrivning av samarbetet med vårdnadshavarna och myndigheterna, inklusive förfaringssätten gällande anmälningsskyldigheten till socialvården och/eller polisen, är en del av planen.

Definitioner

Våld innebär användning av kraft och makt i förhållande till någon annan i syfte att göra något ont, skadligt och sårande åt den andra. Våld kan vara fysiskt våld, till exempel att slå, eller psykiskt, såsom att verbalt kränka eller skada någon. Psykiskt våld är också att tvinga någon att göra något eller tänka på ett visst sätt.

Trakasserier innebär ett beteende som kränker en persons människovärde genom att skapa en stämning som gör att personen förnedras eller förödmjukas eller som är hotfullt, fientligt eller aggressivt. Trakasserier är en form av diskriminering. Trakasserier kan vara till exempel sexuella trakasserier eller trakasserier på grund av kön.

Mobbning innebär enligt åtgärdsprogrammet KiVa-skola att en och samma elev utsätts för avsiktliga och återkommande negativa handlingar som gör att eleven börjar må dåligt. Den mobbade har svårt att försvara sig mot den eller de som mobbar. Mobbing har särdrag som skiljer den från till exempel gräl, trakasserier och enskilda våldssituationer. Sådana särdrag är bland annat handlingarnas återkommande natur, medvetenhet och användning av makt samt att mobbing ofta är ett gruppfenomen. Mobbing kan också innebära en enskild händelse, som orsakar offret omfattande psykiskt illamående eller social eller fysisk skada. Det vanligaste sättet att mobba är verbal mobbing, såsom att kalla vid öknamn, håna eller förlöjliga. Mobbing kan också vara fysisk (att knuffas eller slå), rikta sig på någons egendom (att ta saker eller förstöra dem avsiktligt), vara indirekt (att manipulera medlemmarna i en grupp, sprida elaka skvaller eller lögnar eller lämna någon utanför gruppen) eller ske på webben (att publicera en bild av någon utan lov eller lämna kommentarer som kränker någons privatliv på webben). Gräl och tvister skiljer sig från mobbing genom att de ofta är tillfälliga och det inte alltid är en och samma elev som utsätts för dem.

Förebyggande

Eleven har rätt till en trygg studiemiljö. Alla i läroanstalten ska bemöta varandra jämlikt och med respekt. Det är hela personalens gemensamma uppgift att skydda mot våld, mobbning och trakasserier. Detta kräver att de vuxna observerar, är genuint närvarande och genast ingriper i osakligt beteende. Våld, mobbning eller trakasserier godtas inte i någon form och man ingriper i dem omedelbart.

Våld, mobbning och trakasserier kan förebyggas genom att medvetet utveckla en trygg verksamhetskultur i skolan, sörja för undervisningen i emotionella färdigheter och

interaktionsfärdigheter samt med hjälp av den gemensamma och individuella elevvården. I Borgå ordnas undervisningen i emotionella färdigheter och interaktionsfärdigheter i enlighet med de gemensamma temana i årsklockan för välbefinnande. Man satsar på gruppbildning i början av läsåret samt under läsåret bland annat genom att ordna olika temadagar och evenemang. Målet är att i skolan skapa en verksamhetskultur som stöder kamratrelationer och förebygger problem med växelverkan och där beteende som kränker någon annan inte godtas i någon form. Stöd- och vänelevsverksamhet (i finskspråkiga skolor kummioppilaat) genomförs i stor utsträckning i skolorna i Borgå. Elevernas delaktighet i det förebyggande arbetet och det gemensamma arbetet är väsentlig.

Daghemmens, skolornas och läroanstaltarnas viktigaste samarbetspartner är vårdnadshavarna. Vårdnadshavarna tas med alltid när man behandlar situationer som gäller våld, mobbning och trakasserier bland barn och unga.

Varje fall av våld, mobbning och trakasserier är enskilt: Orsaken, handlingarna och följderna är olika, och åtgärderna måste därför anpassas utgående från det enskilda fallet.

Uppföljning och utvärdering:

I Borgå samarbetar man tätt med aktörerna inom välfärdstjänsterna, polisen och aktörerna inom tredje sektorn. Samarbetets tyngdpunkt ligger på förebyggande arbete, men man utför också sektorsövergripande samarbete med olika aktörer vid ingripandet i situationer.

Skolans gemensamma elevvårdsgrupp planerar, uppföljer och utvärderar årligen åtgärder mot våld, mobbning och trakasserier samt genomförandet av jämlikhets- och jämställdhetsplanen, kompetensbehov samt utvecklingsobjekt. Skolans ledning ansvarar tillsammans med elevvårdsgruppen för att arbetet mot mobbning, våld och trakasserier utförs i enlighet med Borgå stads riktlinjer.

Institutet för hälsa och välfärds skolhälsoenkät som genomförs vartannat år, undersökningarna av hur sund, trygg och välmående studiemiljön och skolgemenskapen som sker vart tredje år (inklusive psykosocial trygghet och sexuella trakasserier) samt välbefinnandeprofil-enkäten som används i skolorna i Borgå årligen ger värdefull information om situationen i fråga om våld, mobbning och trakasserier samt om hur utbredda och allvarliga fenomenen är. Skolorna kan också genomföra egna enkäter till stöd för välbefinnandearbetet.

Plan för hur eleverna ska skyddas mot våld

Ingripande i våldssituationer

Våld mot elever

Man ingriper omedelbart i våldssituationen och strävar efter att lugna ner den. Om man inte lyckas lugna ner situationen, ska polisen kallas till platsen.

Parterna i våldssituationen tas till olika utrymmen för att lugna ner sig under tillsyn av en vuxen. Eleven följs vid behov till hälsovårdaren/läkaren för undersökning och vård.

En promemoria skrivs om våldssituationen.

Man kontaktar alla parternas vårdnadshavare omedelbart och kommer överens om samarbetsförhandlingar för att utreda situationen och komma överens om påföljder och eventuella ersättningar. I förhandlingarna deltar utöver parterna också en lärare och kuratorn eller rektorn.

Våldsutövaren är en vuxen

Det är fråga om ett brott och situationen utreds av polisen.

Våld mot en vuxen i skolan

Man ingriper alltid i våld och strävar i första hand efter att lugna ner situationen. Utan dröjsmål kallas alltid en annan vuxen till platsen. Om skolan inte lyckas lugna ner situationen ska polisen kallas till platsen.

Rektorn ska underrättas om händelsen omedelbart. Rektorn fattar beslut om eventuella fortsatta åtgärder (barnskyddsanmälan, brottsanmälan) och disciplinära åtgärder (kvarsittning, skriftlig varning, avstängning för viss tid). Rektorn kan förvägra en elev, som äventyrar säkerheten, att delta i undervisningen för den återstående skoldagen och följande skoldag.

Offret hänvisas till företagshälsovården eller läkaren.

Om våldsutövaren är en elev kontaktar man elevens vårdnadshavare omedelbart.

Rektorn eller en vuxen som varit närvarande gör en ZEF-anmälan om händelsen.

Vid behov ordnar rektorn förhandlingar (offret, våldsutövaren, vårdnadshavarna, elevvårdstjänsternas personal).

Våldsutövaren hänvisas vid behov till individuell elevvård.

Öknamn, förolämpande tal eller hot om våld mot en vuxen i skolan

Man ingriper alltid i situationer där en vuxen i skolan kallas vid öknamn eller där någon talar förolämpande åt eller hotar en vuxen i skolan med våld. Om den som gjort gärningen är en elev meddelas elevens vårdnadshavare om saken. Om det är fråga om en ärekränkning kan den berörda personen göra en begäran om polisundersökning. Om den misstänkte är en elev kontaktar rektorn elevens vårdnadshavare.

Vid olagligt hot kan offret känna att den egna tryggheten är hotad. Om en vuxen i skolan hotas och har grundad anledning till rädsla, kan hen göra en begäran om polisundersökning. Vid behov kan även arbetarskyddet och/eller företagshälsovården ge professionell hjälp.

Rektorn, offret eller en vuxen som varit närvarande gör **en ZEF-anmälan om händelsen och den som gjort gärningen** (eleven) hänvisas till individuell elevvård.

Uppföljning:

Våldsfall behandlas alltid också i skolans elevvårdsgrupp.

En barnskyddsanmälan görs om allvarliga och upprepade våldssituationer.

Offret gör en brottsanmälan till polisen vid behov.

Plan för hur eleverna ska skyddas mot mobbning

Mobbning:

Förebyggande av mobbning

Mobbning kan förebyggas i betydande grad genom att engagera majoriteten av eleverna i arbetet mot mobbning samt genom att få eleverna att uppleva att mobbning inte godtas i gruppen.

Eleverna och deras vårdnadshavare informeras om verksamhetssätten enligt skolans plan mot mobbning: På vilka sätt förebygger man mobbning, hur ingriper man i den egna skolan och på vilket sätt eleverna och vårdnadshavarna kan delta i verksamheten mot mobbning. De informeras om hur mobbning identifieras, vem hjälper vid mobbning samt om rätten till elevvårdstjänster.

Informationen till eleverna är förebyggande arbete som ökar förtroendet för vuxnas förmåga att ingripa i mobbningsituationer och förmedlar ett tydligt budskap till eleverna om att mobbning inte godtas. I Borgå har vårdnadshavarna möjlighet att delta i utvecklingen av skolarbetet via föräldraföreningar. Varje skola har dessutom en egen, mer detaljerad plan för det förebyggande arbetet som också innehåller konkreta åtgärder. I skolans verksamhetsplan beskrivs vem som hör till gruppen mot mobbning, hur man på skolan förebygger mobbning, hur skolans personal, eleverna och vårdnadshavarna informeras om verksamheten, konkreta åtgärder för mobbnings-

och våldssituationer, trakasserier och diskriminering, hur och till vem mobbning anmäls, vem som sköter utredningen och uppföljningen samt hur händelserna registreras och arkiveras.

Utredning av mobbningsfall och eftervård

Om det trots det förebyggande arbetet förekommer mobbning, ingriper man omedelbart i den. Inom den grundläggande utbildningen ska skolans lärare och rektor anmäla trakasserier, mobbning eller våld som skett i skolan eller under skolvägen och som kommit till hans kännedom, till vårdnadshavaren eller någon annan laglig företrädare till de elever som varit inblandade i situationen samt genast börja utreda ärendet. Läraren ska också ingripa i nätmobbning som sker under skoltiden, vid verksamhet som anknyter till skolan och där skolans elever är inblandade. Om läraren får kännedom om nätmobbning mellan en elev i skolan och någon utanför skolan, rekommenderas att läraren meddelar elevens vårdnadshavare om saken. Dessutom rekommenderas det att vårdnadshavarna informerar läraren om nätmobbning mot barn eller unga som kommit till deras kännedom, för att man också i skolan ska kunna fästa uppmärksamhet vid saken. Om skolan får kännedom om mobbning mot elever som är minderåriga och mobbningen eventuellt uppfyller brottsrekvisitet, lönar det sig för skolan att först kontakta elevens vårdnadshavare och därefter vid behov polisen. I allvarliga situationer som omfattar våld ska polisen kontaktas omedelbart.

Borgå har en modell för ingripande i mobbningsfall. När ett mobbningsfall styrs till skolans team för arbetet mot mobbning, utreds det enligt modellen KiVa-skola. Efter utredningen ordnas två uppföljningsdiskussioner. Om det vid den första uppföljningsdiskussionen konstateras att mobbningen fortsätter, ordnar man med mobbaren och hans vårdnadshavarna ett möte där man försöker hitta en lösning på situationen. Båda parter erbjuds elevvårdens stöd. Utredning av mobbningsfall antecknas på den blankett som är avsedd för den i Wilma. Förekomsten av mobbning följs upp med skolhälsoenkäten och Borgå stads välfärdsprofiler.

Mobbningsförebyggande arbete:

Gruppstärkande, delaktighet, känslö- och kommunikationsfärdigheter, temadagar och lektioner

Ett mobbningsfall kommer till skolans antimobbningsteams

Skyldighet att meddela till vårdnadshavare

Mobbningsutredning enligt KiVa-skola modellen, anteckning i wilma-formulär

Stöd av elevvården till alla parter vid behov

Datum för första uppföljningssamtal bestäms samt ansvarsperson

Rekommenderande av stödgrupper, MLL och Valopilkkku

Första uppföljningssamtalet: En trygg vuxen deltar i uppföljningsdiskussionen

Har mobbningen slutat:

Ja

Nej

Uppföljningssamtal 2
med trygg vuxen
Eventuellt fortsatt
elevvård

Mobbaren:
vårdnadshavarmöte
Skolans egna åtgärder:
intervention/ändring i
anordnandet av
undervisning/nätverkss
amarbete

Den mobbade:
Stöd från
elevvården
Uppföljningssam
tal 2 med vuxen,
återhämtning

Plan för hur eleverna ska skyddas mot trakasserier

Sexuella trakasserier eller mobbning på grund av kön

Med sexuella trakasserier avses icke önskvärt verbalt, icke-verbalt eller fysiskt beteende av sexuell natur vars syfte är eller som leder till en kränkning av en persons psykiska eller fysiska integritet. Sexuella trakasserier och trakasserier på grund av kön är diskriminering enligt jämställdhetslagen. Trakasserier är förbjudna.

Sexuella trakasserier är sexuell insinuerande gester eller miner, oförskämt prat, oanständiga skämt samt påpekanden eller frågor om figuren, klädseln eller privatlivet. Sexuella trakasserier kan också komma till uttryck som fysiskt berörande och närmande, otillbörliga förslag eller antastande. Sexuella trakasserier kan förekomma i olika digitala mediekkanaler.

Ingripande:

Trakasserier på grund av kön eller ofredande är handlingar som den som utsätts för dem anser vara kränkande eller obehagliga. Den som utsätts för trakasserier ska uttrycka för trakasseraren att dennes beteende är störande. Om beteendet trots detta upprepas ska den som utsätts för beteendet berätta om saken för sin chef, förtroendemannen, arbetarskyddsfullmäktige eller sina lärare för att utreda situationen. Chefen ska ingripa i trakasserier genast efter att hen har fått kännedom om dessa.

Borgås anvisningar för elever och personalen

- Godta inte trakasserier.
- Om du upptäcker eller upplever trakasserier, visa att du inte godtar dem. Säg till exempel att man inte kan eller får säga så. Var inte tyst i en situation där trakasserier riktas mot dig eller någon annan.
- Om beteendet inte slutar genast, berätta om saken för läraren eller chefen. Om läraren eller chefen inte gör något åt saken, berätta för en annan lärare eller chef.
- Bli inte ensam med dina tankar kring saken.
- Även om mobbning och trakasserier ofta är grupphenomen och många vet om dem, säger man ofta ingenting. Tystnad kan tyda på acceptans, likgiltighet och underkastelse.
- Berätta om dina upplevelser eller observationer för dina skol- eller arbetskamrater. Prata om dem.
- Visa att du bryr dig.

Om du anser att likabehandling eller jämställdhet har kränkts, kontakta rektorn.

Påminnelse: lärarna och rektorn är enligt lagen om grundläggande utbildning skyldiga att meddela om trakasserier, mobbning, diskriminering eller våld som skett i lärmiljön eller under skolvägen och som kommit till hens kännedom, till vårdnadshavaren eller någon annan laglig företrädare för de inblandade eleverna.

Planer för hur eleverna ska skyddas mot våld, mobbning och trakasserier i förskoleundervisningen

Lärarna och daghemsföreståndaren är enligt lagen om grundläggande utbildning skyldiga att meddela om trakasserier, mobbning, diskriminering eller våld som skett i förskoleundervisningens lärmiljö eller under skolvägen och som kommit till hens kännedom, till vårdnadshavaren eller någon annan laglig företrädare för de inblandade barnen.

När den som begår våld, trakasserier eller mobbning är en vuxen är det fråga om ett brott och situationen utreds av polisen. Daghemsföreståndaren gör en brottsanmälan och en barnskyddsanmälan.

Plan för hur eleverna ska skyddas mot våld inom förskoleundervisningen Ingreppande i våldssituationer

Våld mot barn

Man ska ingripa i våld omedelbart oberoende av om det är fråga om avsiktligt våld vars primära syfte är att skada ett annat barn eller en situation där barnet inte ännu verbalt kan uttrycka sig och utreda saker eller där barnets självreglering inte ännu har utvecklats. I dessa situationer kan frustration komma till uttryck genom fysiska handlingar mot andra. Parterna i våldssituationen tas till olika utrymmen för att lugna ner sig under tillsyn av en vuxen. Barnet lämnas inte ensamt utan en vuxen stannar med hen och hjälper barnet med att reglera aggressionen och lugna ner sig eller tröstar barnet som varit föremål för våldet. Obs! Anvisningar för fysisk begränsning av barn

Vid behov tas barnet, som varit föremål för våldet, till läkaren för undersökning och vård. De inblandade barnens vårdnadshavare informeras om händelsen och vid behov ordnar man ett diskussionsmöte. I mötet deltar förutom barnen och vårdnadshavarna också gruppens lärare och daghemsföreståndaren. Med vårdnadshavarnas samtycke kan även kuratorn kallas till mötet. I mötet funderar man tillsammans på lösningar och förebyggande åtgärder i syfte att säkerställa att situationen inte upprepas. Gruppens lärare eller daghemsföreståndaren skriver en promemoria om våldssituationen. Promemorian fogas till de inblandade barnens uppgifter i verksamhetsledningssystemet.

Om ett barn är våldsamt mot en anställd

Man ingriper i våldet omedelbart. En annan vuxen kallas till platsen utan dröjsmål och man försöker lugna ner situationen. Barnet lämnas inte ensamt utan en vuxen stannar med hen och hjälper barnet med att reglera aggressionen och lugna sig ner. Obs! Anvisningar för fysisk begränsning av barn

Daghemsföreståndaren ska underrättas om händelsen omedelbart. Den anställda eller daghemsföreståndaren gör en anmälan om situationen: Intranätet – Sektorer – Småbarnspedagogiska tjänster. Vid behov söker arbetstagaren sig till företagshälsovården eller vård av någon annan läkare och daghemsföreståndaren gör en anmälan om arbetsolycksfall.

Vårdnadshavarna till barnet som begått våld underrättas om situationen och man funderar tillsammans, också med barnen, på lösningar och förebyggande åtgärder så att situationen inte upprepas. Förskoleundervisningen kan konsultera elevvårdens personal i ärendet. Man kommer

tillsammans med vårdnadshavaren överens om eventuella fortsatta åtgärder, såsom inledande av individuell elevvård.

Plan för hur eleverna ska skyddas mot mobbning inom förskoleundervisningen

Skyddande mot och ingripande i mobbning

Mobbning är upprepade och medvetna negativa handlingar som riktar sig mot någon annan. När små barn mobbar varandra är det fråga om ett inlärt felaktigt beteende eller outvecklad interaktions- och självregleringsförmåga. När ett barn ännu inte på ett tillräckligt sätt kan uttrycka sig och reda ut saker och/eller självregleringen är outvecklad, kan frustration ta sig uttryck i fysiska handlingar mot andra. Konflikter är inte mobbning. Konflikter uppstår då två ungefär lika starka personers målsättningar strider mot varandra. Konflikter är vanliga och behövs för att utveckla sociala färdigheter.

Mobbning är ett socialt fenomen som anknyter till användning av makt. Mobbaren upplevs som större och starkare och offret hamnar i underläge. Mobbing behöver inte vara dramatisk, men kännetecknas av vissa typer av beteende. Mobbing kan vara **fysisk** (sparkar, slag, nyp, störande av lekar och söndrande av saker, gömmande av saker), **verbal** (att retas, tala illa om någon annan eller inte svara på tilltal), **psykisk** (hot, manipulation, att ändra på regler i lekar, påtryckningar eller att göra miner, sucka, kasta talande blickar eller lämna någon utanför). Mobbing kan också delas in i direkt mobbing, där mobbaren kan identifieras och mobbningen riktar sig direkt mot offret fysiskt eller verbalt, och indirekt mobbing, där mobbaren är svår att identifiera och mobbningen sker på olika sätt.

Mobbning är ofta förknippad med olika roller, som fostrarna måste vara medvetna om för att kunna påverka alla aspekter av situationen.

- offer
- mobbare
- medhjälpare, som deltar aktivt
- förstärkare, som till exempel skrattar
- tysta godkännare
- försvarare

Ett mobbat barns beteende kan förändras. Barnet är ofta ensamt och pratar inte om kompisar. Saker kan försvinna om barnet försöker "köpa" vänner. Barnet kan dra sig undan och vara tyst och ledset. Hemma kan man notera sömnproblem. Barnet signalerar på olika sätt att hen inte längre vill gå till daghemmet. Det barn som utsätts för mobbing kan också gång på gång söka sig till interaktion och lek med sina mobbare och se dem som sina vänner. Barnet agerar då i en viss roll och godkänner osakligt bemötande för att få vara med och vara en del av gruppen.

Mobbning förebyggs genom att man främst stärker fostrarnas medvetenhet om mobbing som ett fenomen. Personalen observerar och dokumenterar regelbundet interaktionen mellan barnen och lär sig att identifiera mobbing. Man kan också intervjua barnen och ordna planerade samtal på tu man hand med dem. Frågor kring trygghetskänsla, mobbing och vuxnas handlingar finns bland annat i enhetens jämlikhets- och jämställdhetsplan.

Personalen säkerställer att varje barn känner sig delaktig i gruppen. Utvecklingen av barnens sociala färdigheter och emotionella färdigheter samt kamratrelationer stöds genom handledning i de dagliga funktionerna och kontakterna, men också med hjälp av olika undervisningsmaterial. En

positiv, respektfull och uppmuntrande atmosfär samt en inkluderande, gemensam verksamhet och aktiviteter skapar gemenskapsanda. Man lär barnen gemensamt överenskomna sociala regler och kutymer. Vuxna fungerar som modell för växelverkan. Man kommer tillsammans med barnen överens om regler och anvisningar som upprätthåller trivselen i gruppen.

Mobbning, våld eller kränkande beteende godtas inte i någon form. Fostrarna ska diskutera konflikter och gräl med barnen. Barnen lär sig förstå att det i alla situationer inte är fråga om mobbning, utan konflikter. Konflikter ska tas på allvar och fostrarna ska stödja barnen i att lösa sina konflikter. Konflikter är alltid mycket känsloladdade, men man kan lära parterna i konflikten att man kan se saker ur olika perspektiv och göra eftergifter. Barnen ska inte lämnas ensamma med sina konflikter. Man kan också använda andra barn som resurs i lösningen av konflikter. Den vuxna ska inte försöka hitta sanningen utan låta de berörda berätta sina egna versioner. Barnen får stöd i att hitta lösningar och föra ärendet framåt.

Gruppens personal ska prata med barnen om mobbning så att barnen blir medvetna om mobbning som fenomen och de roller som förekommer i samband med mobbning, samt vad man kan göra om man upptäcker eller misstänker mobbning. Barnen ska be hjälp av vuxna och det är inte skvaller att berätta om konflikter. Som utgångspunkt för diskussioner om mobbning och rollerna i mobbning kan man exempelvis använda böckerna om Pelle Svanslös.

Personalen berättar för vårdnadshavarna att barnet är en del av en kamratgrupp och om barngruppens målsättningar och verksamhet gällande stödjande av sociala färdigheter. Man diskuterar med vårdnadshavarna och skapar samförstånd om praxisen. Med vårdnadshavarna kan man komma överens om exempelvis praxis för utdelning av inbjudningar till födelsedagskalas. Man diskuterar med barnen om det är godtagbart att använda födelsedagsinbjudningar för utpressning eller hot och om man får göra så.

Principen är att mobbningssituationer ska lösas i den miljö där mobbningen sker. Vårdnadshavarna kan inte påverka det som sker inom förskoleundervisningen. När man upptäcker mobbning eller ett barn eller en vårdnadshavare tar upp en misstanke om mobbning, tas situationen alltid på allvar och saken utreds. Personalen inom förskoleundervisningen ansvarar alltid för att sköta ärendet. Vårdnadshavarna till de barn som varit involverade i mobbningen informeras om situationen omedelbart och om vilka åtgärder man har vidtagit för att få mobbningen att upphöra. Gruppens personal utreder fördomsfritt vad som har hänt genom att höra alla parter. Personalen utreder saken också genom att observera situationer där mobbning misstänks ha förekommit. Observationerna och de olika parternas synpunkter antecknas utan bedömningar i en blankett.

Efter att personalen har hört alla inblandade kommer man överens om fortsatta åtgärder. Man funderar på lösningar tillsammans med barnen. Personalen kan också konsultera elevvårdspersonalen. De överenskomna åtgärderna antecknas på blanketten och man ser till att åtgärderna genomförs. Situationen följs upp och åtgärdernas effektivitet bedöms med minst två veckors mellanrum. Uppföljningen dokumenteras. Vid behov fortsätter man åtgärderna eller riktar dem på nytt tills mobbningen slutar. Efter att mobbningen har upphört fogas blanketten i verksamhetsledningssystemet till uppgifterna för alla parter som varit inblandade i mobbningen.

Plan för hur eleverna ska skyddas mot trakasserier inom förskoleundervisningen

Beteende som kan räknas som sexuella trakasserier eller trakasserier på grund av kön, som barn i förskoleåldern riktar mot varandra, är ofta oavsiktligt och ouppsåttligt. Trakasserier ska dock inte godtas i någon form. Personalen har till uppgift att följa och observera relationerna och verksamheten mellan barnen. Om man upptäcker trakasserier, ska man ingripa i situationen och

handleda barnen. Barnen handleds i dagliga situationer och man övar kunskaper och färdigheter tillsammans. Kropps- och känslfostran omfattar fostran i säkerhetskunskaper och sexualundervisning, som genomförs med beaktande av barnets ålder och utvecklingsnivå. Den innebär att öva folkvett, lära sig sina egna rättigheter, undervisning i regler om seder och bruk samt självbestämmanderätt. Kropps- och känslfostran innehåller information om den egna kroppen och färdigheter att vårda den. Med säkerhetsfärdigheter avses bland annat att stödja utvecklingen av barnets välbefinnande samt viktiga interaktionsfärdigheter med hjälp av vilka barnets självkänedom, självkänsla och självförtroende utvecklas. Barnet får lära sig metoder för att skydda sitt privatliv och sin integritet. Sexualundervisningen för barn innehåller olika delområden, såsom förmåga att skydda och respektera den egna integriteten samt andras kropp.

Krisplan (plan för kriser, hot och faror)

Krisplanen ska beredas i samarbete med myndigheterna i välfärdsområdet och övriga nödvändiga myndigheter med beaktande av övriga anvisningar för kriser och hotfulla eller farliga situationer samt principerna för anordnandet av psykosocialt stöd.

Skolorna i Borgå utarbetar en elektronisk räddningsplan. Till planen bifogas också skolans krisplan där man beskriver hur man ska agera vid plötsliga kriser och i hotfulla eller farliga situationer, hur man förebygger krissituationer, förbereder sig på dem och agerar i dem samt hur man övar aktionsberedskapen.

I räddningsplanen beskriver man enhetsspecifikt följande:

- Skolans basuppgifter: kontaktuppgifter, basuppgifter om byggnaden, antal personer
- Anvisningar för hur man gör en nödanmälan
- Anvisningar för hur man agerar vid olycksfall och sjukdomsanfall
- Anvisningar för hur man agerar vid brand
- Anvisningar för hur man agerar vid skadegörelse och brottsituationer
- Anvisningar för hur man agerar vid hotfulla situationer, bombhot och dylika situationer
- Anvisningar för hur man agerar med en farlig eller hotfull person
- Evakueringsanvisning
- Utrymningsanvisning
- Uppgifter och ansvar i olika situationer

Skolans krisplan är en förhandsplan som utarbetats av skolan. Dess syfte är att förutse och planera olika åtgärder ifall skolan drabbas av en oförutsedd kris. Med kris avses här bland annat att en elev eller arbetstagare dör eller begår självmord, en allvarlig olycka, våld eller risk för fysisk skada. En kris kan gälla en individ, en grupp eller hela skolan.

Syftet med skolans krisplan är att bevara och stärka skolans funktionsförmåga i svåra kriser. Syftet är också att hjälpa med att identifiera och förebygga psykiska och fysiska skador som orsakas av svåra kriser.

Ledaren för skolans krisgrupp är skolans rektor eller tjänstebiträdande rektor/biträdande rektor/vicerektor.

Det primära ansvaret att agera i en krissituation vilar inledningsvis alltid på en närvarande vuxen. Den medlem i krisgruppen som först får kännedom om situationen sammankallar krisgruppen. Helhetsansvaret i krissituationer hör till skolans rektor, som organiserar och leder krisarbetet inom den egna enheten. Varje arbetstagare ska årligen bekanta sig med skolans räddnings- och krisplan.

Skolan utser en krisgrupp, som har till uppgift att

- utarbeta en modell för hur man agerar i krissituationer för skolan
- skapa kontakter med lokala samarbetspartner och kalla in experter som behövs för beredningen av planen
- introducera planen för personalen och vid behov ordna utbildningar
- planera förebyggandet av hotfulla och farliga situationer samt ordna övningar i aktionsberedskap

- se till att anvisningarna är uppdaterade
- informera eleverna, föräldrarna och samarbetspartnerna om modellen för hur man agerar i krissituationer
- koordinera verksamheten i krissituationer
- efter en krissituation bedöma hur man agerat i situationen och hur modellen för hur man agerar i krissituationer fungerar samt göra behövliga ändringar i den
- hålla modellen för hur man agerar i krissituationer (bl.a. kontaktuppgifter) uppdaterad.

I skolans krisplan beskrivs hur man agerar om

- ✓ en elev dör
- ✓ en elevs vårdnadshavare, syskon eller annan närstående dör
- ✓ en vuxen bland personalen dör
- ✓ man under skoldagen får veta att en närstående har dött
- ✓ någon hotar med självmord
- ✓ man ska ingripa i våldssituationer
- ✓ det sker en olycka i skolan
- ✓ en elev kommer till skolan berusad.

Åtgärderna i en krissituation:

- ✓ Krisgruppen sammankallas.
- ✓ Rektorn leder gruppen. Om rektorn är borta är biträdande rektor rektorns vikarie. Rektorn ska underrättas om situationen så fort som möjligt.
- ✓ Krisgruppen utreder fortsatta åtgärder och ger de ansvariga personerna anvisningar för hur de ska agera.
- ✓ Krisgruppen planerar fortsatta åtgärder och beslutar om användningen av eventuell extern hjälp.

Information i krissituationer Man följer Borgå stads anvisning om hur man informerar om krissituationer utanför skolan ("Borgå stads anvisningar för kriskommunikation").

- ✓ Rektorn eller biträdande rektor sammankallar personalen och berättar vad som skett.
- ✓ Rektorn ansvarar för informationsgången utanför skolan: anhöriga, stadens krisgrupp, övriga samarbetspartner.
- ✓ Rektorn informerar vid behov medierna enligt stadens anvisningar.
  - information till skolväsendet (utbildningsdirektören)
  - information i skolan (rektorn)
  - information till arbetstagare och elever (rektorn)
  - information till hemmen (rektorn eller den person som man gemensamt kommit överens om i gruppen)
- ✓ Normala kommunikationsansvar, kommunikationsprinciper och kanaler gäller så länge som möjligt.
- ✓ Inled krisåtgärderna.

- ✓ Skapa dig en helhetsbild av vad som hänt.
- ✓ Meddela utbildningsdirektören, vid behov kommunikationschefen eller den kommunikationsansvariga inom branschen om krisen.
- ✓ Samla en kriskommunikationsgrupp och inrätta vid behov ett kommunikationscenter. Bekräfta arbetsfördelningen och kommunikationsansvaret mellan aktörerna. Den som ansvarar för ledningen ansvarar också för kommunikationen.
- ✓ Informera alla parter.
- ✓ Inled och organisera den interna kommunikationen.
- ✓ Inled och organisera den externa kommunikationen.
- ✓ Förbered dig på medias förfrågningar. Fatta beslut om vem som fungerar som galjonsfigur och svarar på frågorna.
- ✓ Kommunicera också när verksamheten normaliseras.
- ✓ Kom också ihåg att analysera och utvärdera kriskommunikationen – erfarenheten lär.

Krisplan (plan för kriser, hot och faror) i förskoleundervisningen

De småbarnspedagogiska tjänsterna har en säkerhetsplan på anordnarnivå. Daghemmen utarbetar en elektronisk räddningsplan som innehåller både anordnarens gemensamma verksamhetsmodeller och anvisningar samt enhetsspecifika preciseringar till räddnings- och säkerhetsplanen. Daghemsföreståndaren och vice föreståndaren ansvarar alltid för säkerhetsfrågor och ledningen i krissituationer.

Innehållet i daghemmens räddningsplan som gäller förskolegrupper vid daghem. Förskolegrupper vid skolor följer skolans räddningsplan i fråga om följande:

- Objektets basuppgifter: kontaktuppgifter, fastighetens uppgifter, barn och personal (antal)
- Organisation: fastighetens säkerhetspersoner, viktiga nummer
- Anvisningar för hur man gör en nödanmälan
- Anvisningar för hur man agerar vid brand
- Anvisningar för hur man agerar vid skadegörelse och brottsituationer
- Anvisningar för hur man agerar vid hotfulla situationer, bombhot eller dylika situationer
- Anvisningar för hur man agerar med en farlig eller hotfull person
- Anvisningar för hur man agerar i undantagssituationer som gäller fastigheten, till exempel elavbrott
- Evakueringsanvisning
- Utrymningsanvisning
- Uppgifter och ansvar i olika situationer

Innehållet i säkerhets- och räddningsplanen som gäller både förskolegrupper vid skolor och förskolegrupper vid daghem:

- Om ett barn försvinner
- Om ett barn inte hämtas från småbarnspedagogiken
- Om den som hämtar barnet är berusad eller annars olämplig
- Att hämta och överlåta barnet till den som hämtar barnet
- Kidnappning av barn
- Medicinering av barn inom småbarnspedagogiken
- Våldssituation där barn är inblandade
- Hygien
- Mobilitet utanför verksamhetsenheten
- Barns ensamresor

Som separata planer inom småbarnspedagogiska tjänster bifogas följande till anordnarens säkerhetsplan och verksamhetsställets räddningsplan:

- Hantering av akuta kriser inom småbarnspedagogiken omfattar bland annat
  - Daghemsföreståndarens uppgifter i krissituationer
  - Information vid olyckor och dödsfall, man följer Borgå stads kommunikationsanvisning
  - Vård i första skedet av en kris i arbetsgemenskapen
  - Bemötande av barns sorg och död
  - Anvisningar för hantering av kriser och för diskussion med barnen
- Anvisningar för fysisk begränsning av barn

- Arrangemang i undantagssituationer på grund av en epidemi eller någon annan undantagssituation (plan för i vilken ordning enheterna stängs, för koncentration av verksamheten samt för överföring av personalen mellan enheterna)

Daghemmen övar årligen utrymning ur byggnaden och att skydda sig inomhus. Förskolegrupper vid skolor deltar i skolans övningar. Daghemsföreståndaren ansvarar för att personalen upprätthåller sina färdigheter i första hjälpen och förstahandssläckning samt sin övriga säkerhetskompetens.